

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (osmo vijeće)

5. prosinca 2019.*

„Povreda obveze države članice – Direktiva 2008/98/EZ – Članci 30. i 33. – Planovi gospodarenja otpadom – Autonomne zajednice Balearski otoci i Kanarski otoci (Španjolska) – Obveza revidiranja – Obveza obavješćivanja Komisije – Nepostojanje pravilne opomene – Preuranjeno slanje opomene – Nedopuštenost”

U predmetu C-642/18,

povodom tužbe zbog povrede obveze na temelju članka 258. UFEU-a, podnesene 12. listopada 2018.,

Europska komisija, koju zastupaju: S. Pardo Quintillán, E. Sanfrutos Cano i F. Thiran, u svojstvu agenata,

tužitelj,

protiv

Kraljevine Španjolske, koju zastupa L. Aguilera Ruiz, u svojstvu agenta,

tuženika,

SUD (osmo vijeće),

u sastavu: L. S. Rossi (izvjestiteljica), predsjednica vijeća, J. Malenovský i F. Biltgen, suci,

nezavisna odvjetnica: J. Kokott,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 5. rujna 2019.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Svojom tužbom Europska komisija od Suda zahtijeva da utvrdi da je Kraljevina Španjolska, time što nije revidirala planove gospodarenja otpadom predviđene Direktivom 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL 2008., L 312, str. 3.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 34., str. 99.), u

* Jezik postupka: španjolski

pogledu autonomnih zajednica Balearskih otoka i Kanarskih otoka i što je nije službeno obavijestila o revidiranju tih planova, povrijedila obveze koje ima na temelju članka 30. stavka 1. odnosno članka 33. stavka 1. te direktive.

Pravni okvir

- 2 Članak 28. stavak 1. Direktive 2008/98 propisuje:

„Države članice osiguravaju da njihova nadležna tijela izrade jedan ili više planova gospodarenja otpadom, u skladu s člancima 1., 4., 13., i 16.

Ti planovi pojedinačno ili zajedno obuhvaćaju cijelo područje dotične države članice u geografskom smislu.”

- 3 Članak 30. stavak 1. te direktive određuje:

„Države članice osiguravaju da se planovi gospodarenja otpadom i programi sprečavanja nastanka otpada vrednuju najmanje svake šeste godine i, prema potrebi, revidiraju, ako je to relevantno, u skladu s člancima 9. i 11.”

- 4 Članak 33. stavak 1. navedene direktive glasi:

„Kada su doneseni, države članice obavješćuju Komisiju o planovima gospodarenja otpadom i programima sprečavanja nastanka otpada spomenutim u člancima 28. i 29., kao i o značajnim revizijama planova i programa.”

- 5 U skladu s člankom 40. stavkom 1. Direktive 2008/98, kao rok za njezino prenošenje određen je 12. prosinca 2010., tj. dvije godine od njezina stupanja na snagu 12. prosinca 2008.

Predsudski postupak

- 6 Komisija je 18. studenoga 2016. Kraljevini Španjolskoj uputila pismo opomene u kojem je tvrdila da je Kraljevina Španjolska, time što nije donijela ili revidirala planove gospodarenja otpadom za autonomne zajednice Aragon, Balearske otoke, Kanarske otoke, Kantabriju, Kastilju-La Manchu, Kataloniju, Extremaduru, Galiciju, La Rioju, Madrid, Murciju i Navarru i autonomni grad Ceutu i što je stoga nije obavijestila o tim planovima, povrijedila članak 28. stavak 1., članak 30. stavak 1. i članak 33. stavak 1. Direktive 2008/98.
- 7 Kraljevina Španjolska odgovorila je na to pismo opomene u dopisu od 18. siječnja 2017.
- 8 Komisija je 14. srpnja 2017. poslala obrazloženo mišljenje u kojem je zaključila da Kraljevina Španjolska nastavlja povrjeđivati svoje obveze koje ima na temelju Direktive 2008/98 u pogledu autonomnih zajednica Aragon, Balearskih otoka, Kanarskih otoka, Madrida i autonomnog grada Ceute te je tu državu članicu pozvala da donese tražene mjere u roku od dva mjeseca od primitka tog obrazloženog mišljenja, tj. 14. rujna 2017.
- 9 Kraljevina Španjolska odgovorila je na to obrazloženo mišljenje dopisima od 14. rujna 2017. te od 17. siječnja, 18. svibnja, 23. svibnja i 6. lipnja 2018.
- 10 Smatrajući da Kraljevina Španjolska još nije poduzela potrebne mjere kako bi se uskladila s obvezama koje ima na temelju Direktive 2008/98, Komisija je 12. listopada 2018. odlučila podnijeti ovu tužbu zbog povrede obveze.

Postupak pred Sudom

- 11 U svojoj tužbi Komisija je navela da je Kraljevina Španjolska, time što nije donijela ili revidirala planove gospodarenja otpadom za autonomne zajednice Aragon, Balearske otoke, Kanarske otoke, kao i Madrid te autonomni grad Ceutu i, posljedično, time što je nije obavijestila o tim planovima, povrijedila obveze koje ima na temelju članka 28. stavka 1., članka 30. stavka 1. i članka 33. stavka 1. Direktive 2008/98.
- 12 S obzirom na informacije koje je Kraljevina Španjolska dostavila u svojem odgovoru na tužbu, a koje se u biti odnose na donošenje novih planova gospodarenja otpadom za autonomne zajednice Aragon i Madrid te autonomni grad Ceutu tijekom 2018. te njihovo prosljeđivanje Komisiji, Komisija je odlučila povući tužbu u dijelu u kojem se ona odnosi na te autonomne zajednice i na taj autonomni grad. Usto, kad je riječ o autonomnim zajednicama Balearskim otocima i Kanarskim otocima, Komisija je odlučila povući prigovor koji se odnosi na nedonošenje planova gospodarenja otpadom za te dvije autonomne zajednice, tj. prigovor koji se temelji na povredi članka 28. stavka 1. Direktive 2008/98, s obzirom na to da je Kraljevina Španjolska dostavila te planove, koji su doneseni prije stupanja na snagu te direktive.
- 13 Komisija je tako ograničila predmet svoje tužbe zbog povrede obveze na prigovore koji se odnose na povrede obveza revidiranja i obavješćivanja o planovima gospodarenja otpadom, koje su predviđene člankom 30. stavkom 1. Direktive 2008/98 odnosno člankom 33. stavkom 1. te direktive, samo u pogledu autonomnih zajednica Balearskih otoka i Kanarskih otoka.

Zahtjevi stranaka

- 14 Komisija od Suda zahtijeva da:
- odluči da je Kraljevina Španjolska, time što nije revidirala planove gospodarenja otpadom predviđene Direktivom 2008/98 za autonomne zajednice Balearske otoke i Kanarske otoke, povrijedila obveze koje ima na temelju članka 30. stavka 1. te direktive,
 - odluči da je Kraljevina Španjolska, time što Komisiju nije službeno obavijestila o revidiranju planova gospodarenja otpadom za autonomne zajednice Balearske otoke i Kanarske otoke, povrijedila obveze koje ima na temelju članka 33. stavka 1. navedene direktive; i
 - Kraljevini Španjolskoj naloži snošenje troškova.
- 15 Kraljevina Španjolska od Suda zahtijeva da:
- odbije tužbu, i
 - naloži Komisiji snošenje troškova.

Dopuštenost tužbe

- 16 Valja podsjetiti da je cilj predsudskog postupka predviđenog člankom 258. prvim stavkom UFEU-a dati dotičnoj državi članici mogućnost da se uskladi s obvezama koje za nju proizlaze iz prava Unije ili da korisno istakne svoju obranu protiv prigovora koje je iznijela Komisija. Pravilnost tog postupka stoga je bitno jamstvo koje zahtijeva UFEU, čiji je cilj osigurati zaštitu prava predmetne države članice. Samo kada je to jamstvo osigurano kontradiktorni postupak pred Sudom potomjem može omogućiti da odluči o tome je li država članica stvarno povrijedila obveze čiju povredu Komisija ističe. Konkretno, cilj pisma opomene u predsudskom postupku jest da se ograniči predmet spora i da se

državi članici, koja je pozvana podnijeti očitovanja, naznače elementi koji su potrebni za pripremu njezine obrane (vidjeti u tom smislu presudu od 5. lipnja 2003., Komisija/Italija, C-145/01, EU:C:2003:324, t. 17. i navedenu sudsku praksu).

- 17 Jednako tako, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, pretpostavka za slanje pisma opomene na temelju članka 258. prvog stavka UFEU-a jest da Komisija prethodno može valjano istaknuti povredu obveze koju ima dotična država članica (vidjeti u tom smislu, među ostalim, presude od 15. veljače 2001., Komisija/Francuska, C-230/99, EU:C:2001:100, t. 32., i od 27. listopada 2005., Komisija/Luksemburg, C-23/05, EU:C:2005:660, t. 7.).
- 18 Iz toga proizlazi da pokretanje predsudskog postupka predviđenog člankom 258. prvim stavkom UFEU-a, iako Komisija ne može valjano istaknuti nijednu povredu obveze koju ima dotična država članica, nužno utječe na pravilnost postupka kojim se utvrđuje povreda obveze države članice.
- 19 Usto, nepostojanje opomene koja ispunjava zahtjeve iz članka 258. UFEU-a jest apsolutna zapreka vođenju postupka koju Sud u svakom trenutku može ispitati po službenoj dužnosti (vidjeti u tom smislu rješenje od 13. rujna 2000., Komisija/Nizozemska, C-341/97, EU:C:2000:434, t. 21., i presuda od 27. listopada 2005., Komisija/Luksemburg, C-23/05, EU:C:2005:660, t. 5. i 7.).
- 20 U ovom slučaju, kao što je to u biti navela nezavisna odvjetnica u točkama 17. do 19. svojeg mišljenja, Komisija je, kada je 18. studenoga 2016. Kraljevini Španjolskoj uputila pismo opomene, prigovorila toj državi članici zbog povrede određenih obveza predviđenih u Direktivi 2008/98, na koju se na taj datum još nije moglo pozvati.
- 21 Kao prvo, kao što je to razvidno iz replike, Komisija je protumačila članak 30. stavak 1. te direktive, kojim se propisuje da države članice osiguravaju da se planovi gospodarenja otpadom vrednuju najmanje svake šeste godine i, prema potrebi, revidiraju, u smislu da se državama članicama nalaže da revidiraju te planove u roku od šest godina od dana stupanja na snagu navedene direktive, tj. od 12. prosinca 2008.
- 22 Međutim, obveza vrednovanja i, prema potrebi, revidiranja planova gospodarenja otpadom koje donose autonomne zajednice Balearski otoci i Kanarski otoci, predviđena u članku 30. stavku 1. Direktive 2008/98, može nastati samo na datum isteka roka za prenošenje te direktive, kao što to proizlazi iz članka 40. stavka 1. navedene direktive, tj. računajući od 12. prosinca 2010.
- 23 Posljedično, rok koji je državama članicama dodijeljen u članku 30. stavku 1. Direktive 2008/98 kako bi ispunile obveze koje su predviđene tim člankom istekao je tek nakon isteka roka za prenošenje te direktive, tj. 12. prosinca 2016.
- 24 Tako je Komisija, kada je 18. studenoga 2016. opomenula Kraljevinu Španjolsku kako bi okončala navodne povrede obveze predviđene člankom 30. stavkom 1. navedene direktive, preuranjeno pokrenula predsudsku fazu postupka predviđenog u članku 258. UFEU-a.
- 25 Budući da je obveza čiju povredu Komisija ističe nastala tek nakon datuma slanja pisma opomene, Komisija naime nije mogla valjano istaknuti nijednu povredu obveze predviđene u tom članku 30. stavku 1.
- 26 Štoviše, ako bi se zauzelo suprotno stajalište, to bi očito ugrozilo zahtjeve pravne sigurnosti, koji su svojstveni svakom postupku u kojem može doći do spora (vidjeti analogijom presudu od 15. veljače 2001., Komisija/Francuska, C-230/99, EU:C:2001:100, t. 34. i navedenu sudsku praksu).
- 27 Kao drugo, jednako vrijedi kad je riječ o navodnoj povredi obveze obavješćivanja o bilo kojoj značajnoj reviziji planova gospodarenja otpadom, u smislu članka 33. stavka 1. Direktive 2008/98.

- 28 Naime, budući da je ta obveza obavješćivanja sporedna u odnosu na obvezu revidiranja tih planova, tek je nakon okončanja postupka vrednovanja i eventualnog revidiranja navedenih planova moguće ocijeniti doseg revizije i utvrditi, ovisno o slučaju, da je država članica povrijedila obvezu obavješćivanja iz članka 33. stavka 1. te direktive.
- 29 Iz toga slijedi da prije isteka roka od šest godina predviđenog u članku 30. stavku 1. navedene direktive, tj. prije 12. prosinca 2016., Komisija nije mogla valjano istaknuti ni bilo kakvu povredu obveze obavješćivanja u smislu navedenog članka 33. stavka 1.
- 30 S obzirom na sva prethodna razmatranja, Komisijinu tužbu zbog povrede obveze valja odbaciti kao nedopuštenu.

Troškovi

- 31 U skladu s člankom 138. stavkom 1. Poslovnika Suda, svakoj stranci koja ne uspije u postupku nalaže se snošenje troškova, ako je postavljen takav zahtjev. Budući da je Kraljevina Španjolska postavila zahtjev da se Komisiji naloži snošenje troškova i s obzirom na to da je tužba koju je ona podnijela proglašena nedopuštenom, Komisiji valja naložiti snošenje troškova.

Slijedom navedenog, Sud (osmo vijeće) proglašava i presuđuje:

1. Tužba se odbacuje kao nedopuštena.

2. Europskoj komisiji nalaže se snošenje troškova postupka.

Potpisi